

Tämä on esimerkki Sukututkimus Propatrian Sotatie-paketista sisältäen myös lisävalintoja. Propatrian kommentit ovat [hakasuluissa]

Virtanen, Matti

synt. 22.9.1917

[Sota-arkistossa säilytettävien valokuvien lisäksi Propatrian käytössä on kaikki Suomessa julkaistut matriikkelit. Lisäksi lähes kaikista talvisodan ja useista jatkosodan kaatuneista löytyy valokuva. Valokuva liitetään esitykseen jos se edellä mainituista lähteistä on löydettävissä.]

Kersantti Virtanen.

YHTEENVETO PALVELUKSESTA

Lappeen suojeluskuntaan kuulunut Virtanen astui voimassa olleen asevelvollisuuslain mukaisesti 21-vuotiaana varusmiespalvelukseen 1.10.1938 Uudenmaan Rakuunarykmenttiin(URR) Lappeenrannassa. Hän ei ehtinyt kotiutua ennen talvisodan syttymistä 30.11.1939. Virtanen oli ylennetty alikersantiksi syyskuussa 1939 ja sodan alkaessa hän palveli URR:n 4. Eskadronassa(4./URR) eläinlääkintä-aliupseerina(el. lääk. au). Eläinlääkintäaliupseerilla riittikin töitä sillä eskadroona liikkui ratsain. Eskadronan vahvuus oli n. 170 miestä eli se vastasi jalkaväkirykmentin komppaniaa. URR, joka kuului Ratsuväkiprikaatiin, siirtyi jo lokakuussa 1939 Karjalan kannakselle Kuuterselkään missä se otti vastaan puna-armeijan hyökkäyksen. Kunnan taistelua ei kuitenkaan ehtinyt syttyä kun jo tuli käsky irtautumisesta ja URR vetäytyi pääpuolustuslinjan eli Mannerheim-linjan taakse reserviksi. Venäläisten hyökkäys pysäytettiin joulukuussa 1939 kaikilla rintamanosilla. Virtasen 440 päivän pituinen varusmies aika loppui 14.12.1939, käytännön merkitystä tällä ei ollut sillä palvelus jatkui normaalisti reserviläisenä.

Vuosi vaihtui ja URR oli edelleen reservissä koko rauhallisemman tammikuun.

Helmikuussa 1940 Neuvostoliitto aloitti Karjalan kannaksella suurhyökkäyksen Mannerheim-linjaa vastaan. URR ei kuitenkaan jäänyt torjumaan sitä vaan se lähti helmikuun alussa Lappeenrantaan uudelleenjärjestelyjä varten. Samalla hevoset vaihdettiin suksiin ja rykmentin 4. Eskadroona lakkautettiin ja alikersantti Virtanen siirrettiin Esikuntaeskadroonaan(Esik.Esk./URR). Rykmentti ei enää palannut Karjalan kannakselle vaan sille oli varattu uusia tehtäviä Laatokan koillispuolella jonne se lähti junakuljetuksella. Tähän asti URR oli selvinnyt helpolla mutta huomattavasti ankarammat ajat olivat edessä. Virtasen uuden eskadronan kannalta talvisodan merkittävin tapahtuma koettiin 13.2.1940 Jänisjärvellä kun miehet olivat päässeet junasta pitämään marssitaukoa. Vihollisen pommikoneet iskivät ja saivat täysosuman taloon jossa oli Virtasen eskadronan miehiä. Välittömästi kaatui 15 miestä joista kahdesta ei jäänyt mitään jäljelle, lisäksi kaksi miestä haavoittui kuolettavasti.

Jänisjärveltä matkaa jatkettiin Lutunniemenkankaalle josta käsin URR osallistui 17.-18.2.1940 nk. Rykmentinmotin tuhoamiseen Vorojenkiven alueella. Viholliselle aiheutettiin isot tappiot ja sotasaalista saatiin runsaasti mutta URR menetti myös 51 miestä kaatuneina ja 98 miestä haavoittuneina. Levon jälkeen URR avusti helmikuun viimeisinä päivinä HRR:ä(Hämeen Ratsurykmentti) Itäisen Lemetin motin kukistamisessa. Maaliskuun alussa Ratsuväkiprikaati sai

käskyn karkottaa Lavajärven kylään pesiytynyt vihollinen. Hyökkäysvaunujen tukema vihollinen puolusti kylää sitkeästi eikä kylän reunaan edenneet suomalaiset saaneet kylää haltuunsa. Ratsuväkiprikaati irrotettiin taistelusta 5.3.1940 muiden paikalle tulleiden joukkojen jatkaessa kylän valtausta. Ratsuväkiprikaatia tarvittiin taas toisaalla. Puna-armeija oli hyökännyt Viipurinlahden länsirannalle jossa se katkaisi Kotka-Viipuri-maantien, tämän selustaan kohdistuneen uhkaavan hyökkäyksen torjumiseksi Päämaja perusti Haminan Ryhmän(HR) johon myös URR liitettiin. Rykmentti siirtyi junakuljetuksella ja marssien Vilajoelle jonne saavuttiin 10.3.1940. Rykmentti otti asemat Vilajoen länsirannalta. Vihollisen painopiste oli idempänä ja URR sai olla sodan viimeiset päivät melkoisen rauhassa Vilajoella. Rauha lopetti vihollisuudet 13.3.1940 klo 11.

Rauhan tultua URR:ssä tehtiin esitys 2. luokan Vapaudenmitalin myöntämisestä alikersantti Virtaselle perusteluilla ”osoittanut henkilökohtaista urheutta kaikessa toiminnassaan vihollistulen alla”. Ylipäällikkö Mannerheim myönsi ko. kunniamerkin päivämäärällä 30.4.1940.

[Kantakorteista puuttui tieto tästä kunniamerkistä, erityisesti välirauhan aikana myönnettyistä kunniamerkeistä on usein puutteelliset tiedot kantakorteissa tai tiedot puuttuvat kokonaan.]

Alikersantti Virtanen ”lomautettiin toistaiseksi” 27.4.1940.

Sodan uhan kasvaessa miehet kutsuttiin uudestaan aseisiin kesäkuussa 1941. Alikersantti Virtanen ilmoittautui 12.6.1941 lähinnä Lappeen miehistä muodostettuun 42. Rajajääkärikomppaniaan(42. RajaJK). Noin 200 miehen vahvuisen komppanian päällikkönä toimi luutnantti Linnakallio. Komppania oli liian pieni yksikkö suorittaakseen itsenäisiä sotatoimia, niinpä se toimia sodan aikana alistettuna useille eri divisioonille, rykmenteille ja pataljoonille. Alkuvaiheessa 42. RajaJK toimi 4. Divisioonan alaisuudessa. Virtanen sai komppaniassa johdettavakseen III joukkuen panssarintorjuntaryhmän.

[Kantakorteista ei koskaan selviä henkilön sijoitus joukkueetasolla, tieto on erittäin hyödyllinen sotatietä seurattaessa koska eri joukkueet saattoivat toimia hyvinkin erillään toisistaan ja jopa komppaniastaan. Näin oli varsinkin konekiväärikomppanioissa joiden joukkueita alistettiin eri kiväärikomppanioille. Joukkueen sijoitus -tiedon etsintä sisältyy Lisävalintaan ”Dokumentit, nimeltä maininnat”].

Aseistuksena oli 20-millinen panssarintorjuntakivääri eli ”Norsupyssy”. 42. RajaJK oli kesä-heinäkuussa rajanpinnassa Nuijamaalla Kärkjärven kaakkoispäässä mistä partioitiin rajan yli ja kahakoitiin vihollisen kanssa, ensimmäisen miehensä komppania menetti 1.7.1941 upseerikokelas Parilan kaaduttua partiomatkalla. Varsinaiseen hyökkäykseen 42. RajaK lähti Jalkaväkirykmentti 25:lle(JR 25) alistettuna vasta 22.8.1941. Alkamassa oli IV Armeijakunnan hyökkäys Viipurin ja Länsi-Kannaksen valtaamiseksi.

Jo heinäkuussa II Armeijakunnan pohjoisempaan aloittama hyökkäys oli edennyt silloin jo lähempänä Laatokkaa kauaksi Viipurin taakse.

Vihollinen tavattiin vasta yli 10 km:n päässä rajalta Rättijärvellä. Venäläiset irtautuivat herkästi ja etenemistä jatkettiin hajanaisia vihollisosastoja karkottaen kohti Juustilan sulkua(Saimaan kanavan eteläisin salku) joka vallattiin taistellen 24.8.1941. Seuraavina päivinä etenemistä jatkettiin isompaa vastarintaa kohtaamatta, 27.8.1941 saavuttiin Viipurin itäpuolelle Pilppulan rautatiepysäkin maastoon. Nyt suunta käännettiin länteen kohti Viipuria jota suomalaiset lähestyivät joka suunnalta. Virtasen komppania eteni ilman isompaa viholliskosketusta aivan Viipurin porteille Liimatan rautatiepysäkin alueelle 29.8.1941. Samana päivänä viimeiset Viipurissa olleet vihollisjoukot purkautuivat kaupungista etelään jossa ne motitettiin Porlammin alueella. 42. RajaJK siirtyi Ylä-Sommeelle vartioimaan motin pohjoisreunaa kunnes motti laukesi 1.9.1944.

Tähän päättyi 42. RajaJK:n ensimmäinen reilun viikon kestänyt hyökkäysretki, kilometrejä kertyi paljon taisteluiden jäädessä vähemmälle. Komppania ei menettänyt kaatuneina yhtään miestä, kaksi miestä oli kuitenkin haavoittunut kuolettavasti ja muita lievemmin.

Syyskuun alkupäiviin mennessä oli koko Karjalan kannas suomalaisten hallussa vanhaan valtakunnanrajaan asti ja taistelut laantuivat asemasodaksi.

Sotatoimet jatkuivat kuitenkin Laatokan pohjoispuolella ja sinne myös 42. RajaJK siirrettiin 4. Divisioonan mukana. Komppania purettiin junasta Säämäjärvellä 8.9.1941, nyt oltiin siis jo vanhankin valtakunnanrajan itäpuolella n. 60 km Petroskoista länteen. Komppania alistettiin nyt 11. Divisioonalle joka valmistautui hyökkäämään kohti Petroskoita. 22.9.1941 lähdettiin etenemään kohti Matrossan kylää joka vallattiin yhdessä 32. RajaJK:n ja JR 50:n II Pataljoonan(II/JR 50) kanssa. Taistelussa komppania menetti 2 miestä kaatuneina. Matrossasta jatkettiin kohti Puolivälin (Polovina) kylää jonka valtauksessa avustettiin JR 50:tä. Petroskoin valtausta varten muodostettiin nyt eversti Paalun komentama Taisteluosasto Paalu johon myös 42. RajaJK liitettiin. Komppania suoritti syyskuun viimeiset päivät varmistustehtävää Lohijärven suunnalla n. 15 km Petroskoista lounaaseen. 1.10.1941 yöllä komppania lähti Lohijärven tietä kohti Petroskoita saapuen puolilta päivin kaupungin länsireunaan. Petroskoi, jonka suomalaiset nimesivät Äänislinnaksi, oli vallattu vain hetki aikaisemmin.

Petroskoin jälkeen 42. RajaJK alistettiin 4. Divisioonalle joka jatkoi etenemistä Petroskoista pohjoiseen. Virtasen komppania siirtyi kärkeen yhdessä III/JR 25:n kanssa lähestyttäessä Kentjärven järvikapeikossa sijainnutta kylää, n. 15 km Kontupohjasta lounaaseen. Vihollinen puolustautui sitkeästi jo ennen kylää mutta taistellen 42. RajaJK eteni 8.10.1941 kylän reunamille. Päivän taisteluissa komppania menetti ensimmäiset kaatuneensa(2 miestä) sitten Matrossan. Viholliselle aiheutettiin kymmenien miesten tappiot. Hyökkäystä jatkettiin seuraavana päivänä pääsemättä vieläkään ratkaisuun, komppaniasta haavoittui yksi mies kuolettavasti ja toinen lievemmin. Suomalaiset toivat alueelle lisää joukkoja ja hyökkäystä jatkettiin 10.10.1941. Etenemään päästiin mutta kylää ei saatu kokonaan vieläkään haltuun iltapäivään mennessä jolloin väsynyt 42. RajaJK irrotettiin taakse lepoon. Kolmas hyökkäyspäivä aiheutti komppanialle tappioita yhden kaatuneen ja viiden haavoittuneen verran. Yksi haavoittuneista oli alikersantti Virtanen joka sai kiväärin luodin oikeaan olkaansa. Haavoittumisesta alkoi matka joukkosidontapaikan kautta kenttäsairaalaan ja lopulta 43. Sotasairaalaan(43. SotaS) Joutsenon Tiuruniemeen.

Mannerheimin määräyksestä kaikille haavoittuneille annettiin kunniamerkki, Virtanen sai sotasairaalassa 2. luokan Vapaudenmitalin(Vm 2), kunniamerkin virallinen myöntöpäivä on 20.11.1941 jolloin se vahvistettiin Ylipäällikön esittelyssä.

[Haavoittumisen johdosta annetuista kunniamerkeistä puuttuvat tiedot kantakorteista lähes poikkeuksetta. Kantakorttia säilytettiin joukko-osastossa ja siksi sotasairaaloissa annetuista kunniamerkeistä ei tullut merkintää kantakortteihin. Myös haavoittumisen johdosta annetuista kunniamerkeistä tehtiin ilmoitus/esitys joissa todetaan haavoittuminen ja sen laatu ja joskus myös tapahtuma missä yhteydessä haavoittunut.]

Sairaalaan päästyään alikersantti Virtasen palveluskelpoisuusluokaksi todettiin A II(”A kaksi”) perustuen Lääkärintarkastusohjesäännön(LTO) kohtaan 80a eli ”Yläraajain- ja hartiaain viat, pysyvä vika josta on seurauksena vakava toimintahäiriö ja rajoitus käyttämisessä”.

[Palveluskelpoisuusluokan muutokset ja kokonaan palveluksesta vapauttamiset perustuivat LTO:hon ja/tai kulloinkin voimassa olevaan Asevelvollisuuslakiin. Ko. kohdat selitetään Sotatie-paketissa.]

Alikersantti Virtanen palasi toipumisloman jälkeen komppaniaansa 15.1.1942, komppania oli tuolloin Maaselän kannaksella Suurlahden alueella missä se oli käynyt kovia taisteluita marraskuun lopulla. Vuodelle 1942 tullessa elettiin jo rauhallisempaa asemasodan aikaa. Haavoittumisensa myötä alikersantti Virtanen sai komppaniassa uuden jo talvisodan ajoilta tutun tehtävän, hänestä tuli kuormasto- ja eläinlääkintäaliupseeri.

Helmikuun lopulla 1942 joukkoja järjesteltiin uudestaan ja 24. RajaJK:sta, 32. RajajJK:sta ja Virtasen 42. RajaJK:sta muodostettiin Rajajääkäripataljoona 5(RajaJP 5 tai Rj.P 5). Virtasen komppaniasta tuli pataljoonan 3. Komppania eli 3./RajaJP 5.

[Sotien aikana joukkoja järjesteltiin useasti uudestaan, kantanorteista saa helposti kuvan että henkilö olisi siirretty vaikka kyseessä on voinut olla joukkojen järjestely tai uudelleen nimeäminen.]

Vastaperustettu RajaJP 5 sai vastatakseen puolet Seesjärven etelärannasta, koko länsirannan ja vielä järven luoteisnurkasta Jolmajärveen ulottuvan alueen. Kokonaispituutta vastuualueella oli n. 60 km mikä oli aivan liikaa pataljoonan(n. 1000 miestä) voimille. Seesjärvi oli kuitenkin riittävän iso estääkseen vihollisjoukkoja yrittämästä jäälakeuksien yli. Muutenkin elettiin rauhallisempaa asemasodan aikaa jolloin rintamalinjat eivät liikkuneet. Taistelutoiminta rajoittui partiointiin ja paikallisiin kahakoihin. Myös vihollisen tarkka-ampujat ja vanginsieppauspartiot pakottivat miehet pysymään valppaina. Lomatkin alkoivat pyöriä, alikersantti Virtanen pääsi käymään kotonaan mm. 1.-10.7.1942 ja 13.-26.11.1942. Merkittävin tapahtuma vuonna 1942 oli vihollisen sissiprikaatin takaa-ajo heinä-elokuussa. 592 miehen ja 46 naisen vahvuinen prikaati tunkeutui Ontajärven ja Jolmajärven välistä kauaksi suomalaisten selustaan, sen takaa-ajoon osallistui myös RajaJP 5:n osia. Prikaati tuhottiin lähes kokonaan, vain 120 partisaania pääsi lopulta palaamaan omiensa luo Jolmajärven yli RajaJP 5:n miesten tulen saattelemana.

Maaliskuussa 1943 pataljoonaa järjesteltiin uudestaan ja alikersantti Virtanen siirrettiin 2. Komppaniaan(2./RajaJP 5). Asemasota jatkui pitkästyttävänä vuonna 1943, mielialaa yritettiin kohentaa viihdytyskiertueilla, puhdetöillä ja erinäisillä kilpailuilla, mm. joulukuussa 1943 järjestettyyn ampumakilpailuun osallistui myös alikersantti Virtanen.

Laajoilla korpialueilla ei ollut yhtenäistä rintamalinjaa vaan alueita valvottiin kenttävartioista(KV) ja niiden välissä liikkuvilla yhteyspartioilla. Asemasodankin aikana tapahtui uhreja vaatineita kahakoita. 4.7.1943 Virtasen komppania teki vastahyökkäyksen Pokonvaarassa(Jolmajärven kaakkoispäässä) hyökännyttä 33. Hiihtoprikaatia vastaan. Vihollinen karkotettiin mutta Virtasen komppaniasta kaatui 4 miestä, yksi mies katosi ja 22 miestä haavoittui. Joulukuun 18. päivänä 1943 vihollinen väijytti yhteyspartion jolloin yksi mies kaatui, 2 jäi vangiksi(eikä koskaan palannut), haavoittuneena selvisi jääkäri Toni kertomaan tapahtuneen muille. Ilmeisesti vangeilta saatujen tietojen avulla vihollinen teki hyökkäyksen kuusi päivää myöhemmin jouluaattona kenttävartio ”Outo 4:ään” Jolmajärvellä. Täydellisesti yllätetty kenttävartio menetti 4 miestä kaatuneina ja 7 miestä haavoittuneina. Lisäksi 7 miestä jäi vangeiksi. He kaikki pääsivät palaamaan takaisin Suomeen vankien vaihdossa 1944.

Asemasota jatkui edelleen hiljaisena vuonna 1944 kunnes Neuvostoliitto aloitti 9.6.1944 suurhyökkäyksen Karjalan kannaksella ja eteni nopeasti kohti Viipuria. Suomalaisten oli pakko luopua laajasta Itä-Karjalasta ja siirtää siellä olevia joukkoja apuun Karjalan kannakselle. Myös RajaJP 5 sai irtautumiskäskyn Seesjärven ja Jolmajärven alueelta ja aloitti vetäytymisen etelään Paateneen ja Selkin kautta Kumariinon jossa oltiin 29.6.1944. Vihollinen häiritsi ilmasta käsin mutta sen jalkaväkeä ei nähty joitain pieniä tiedusteluosastoja lukuun ottamatta. Matka jatkui edelleen Porajärvelle josta kaakkoon lähtevän maantien varrella olevan Kaitjärven tasalle Virtasen komppania asettui varmistukseen 2.7.1944. Komppanian päällikkö kapteeni Kärkkäiselle alistettiin myös alueella olleet 7./JR 56 ja 21. Prikaatiin jääkärikomppania. Näillä voimilla kahakoitiin vihollisen kanssa Kaitjärven ja Lintujärven alueella kunnes vetäydettiin Porajärven suuntaan. Kahakoissa Virtasen komppaniasta kaatui 2 miestä ja katosi 1 mies lopullisesti. Taistelut jatkuivat edelleen Pälvijärven alueella kunnes suomalaiset vetivät puolustuksensa 10.7.1944 vastaisena yönä Suununjoen länsipuolelle, Virtasen komppania määrättiin Valasmon ylimenopaikasta puoli kilometriä etelään. Yhdessä 21. Prikaatin kanssa RajaJP 5 puolustautui Valasmon alueella menestyksellisesti kunnes irtauduttiin 12.-13.7. yöllä. Virtasen komppania kärsi Valasmossa yhden

kaatuneen ja 14 haavoittuneen tappiot, suurimmaksi osaksi vihollisen tykkitulen seurauksena. Tähän loppuivat 2./RajaJP 5:n taistelut Porajärven suunnalla, puolustuslinja vedettiin Nurmasjärvelle jossa komppania ei joutunut enää taisteluun.

Seuraavaksi koko RajaJP 5 irrotettiin Porajärven suunnalta. Kesäkuun lopulla oli Ylipäällikön käskyllä perustettu Rajajääkäriprikaati(Rj.Pr.) johon koottiin suurin osa rajajääkäripataljoonista. Nyt oli RajaJP 5:n aika liittyä prikaatiin. Aamulla 17.7.1944 aloitettu marssi vei komppanian vanhan valtakunnanrajan sisäpuolelle, ensimmäisen kerran sitten kesän 1941 Viipurin valtauksen johtaneiden taisteluiden jälkeen.

Matka jatkui autokuljetuksella Kokkarin kylään(n. 90 km Porajärveltä lounaaseen). Seuraava taistelutehtävä tuli olemaan komppanian raskain koko vuoden 1944 aikana. Vegarusjärven länsipuolella olevan Elolammen eteläpäästä 21.7.1944 lähtenyt hyökkäys kohti Korojärveä törmäsi vihollisen kranaatinheittimien, kone- ja pikakiväärien tuleen jolloin hyökkäys oli keskeytettävä. Komppania menetti kaatuneina 6 ja haavoittuneina 8 miestä. Kuormastoaliupseeri Virtasella oli taas kuljetettavaa kaatuneiden evakuoimiskeskukseen ja joukkosidontapaikalle. Hyökkäys uusittiin 23.7.1944 mutta jouduttiin jälleen keskeyttämään, tappiot 1 kaatunut ja 3 haavoittunutta. Taistelut alueella jatkuivat elokuun alkupäiviin asti molempien osapuolien hyökätessä vuorollaan. Välillä saatiin niskaan myös omia kranaatteja. Komppania sai taisteluiden aikana myös täydennykseksi vanhoja 1902-04 syntyneitä miehiä jotka sijoitettiin toimitusjoukkueeseen josta vastaavasti siirrettiin nuorempia miehiä taisteluosiin, mahdollisesti alikersantti Virtanen teki tällöin tilapäisen paluun komppaniansa taistelevaan osaan.

Komppania menetti Elolammen alueella aikaisemmin mainittujen tappioiden lisäksi 24.7. - 9.8. vielä 10 miestä kaatuneina ja kuolettavasti haavoittuneina, lisäksi lievemmin haavoittui yli 40 miestä joiden joukossa komppanianpäällikkö kapteeni Kärkkäinen.

Taistelujakso oli komppanialle erityisen rankka ja myös karkuruutta esiintyi, osa karkureista palasi kuitenkin takaisin taisteluiden tauottua. Kahakointi jatkui aselepoon 4.9.-44 ja RajaJP 5 lähti Elolammen maisemista vasta 18.9.-44.

Sota ei ollut kuitenkaan vielä ohi vaan RajaJP 5 siirrettiin pohjoiseen saksalaisia karkottamaan. Lokakuun alussa marssittiin Itä-Lappia pitkin pohjoiseen reittiä Taivalkoski(5.10.) - Kesäjärvi (8.10.) - Posio(11.10.) - Auttijärvi(13.10.) - Ulkuniemi(19.10.) - Kemijärvi(22.10.) - Tapionniemi (23.10.), vihollista ei kuitenkaan näkynyt. RajaJP 5 jäi Tapionniemen alueelle missä se suoritti teiden ja siltojen korjauksia.

Sota oli loppu RajaJP 5:n osalta ja oli aika palkita ansioituneita miehiä, Rajajääkäripataljoona 5:n komentaja everstiluutnantti V. Kivikko esitti Virtaselle 1. luokan Vapaudenmitalia(Vm 1) perusteluilla ”Toiminut koko sodan ajan kuormasto- ja eläinlääkintäaliupseerina. Tehtävänsä täysin perehtynyt ja pystyvä aliupseeri.” Rajajääkäriprikaatin vs. komentaja eversti E. Juva myönsi ko. kunniamerkin Virtaselle päivämäärällä 25.10.1944.

Lisäksi 2./RajaJP 5:n päällikkö luutnantti T. Pukka esitti Virtaselle ylennystä kersantiksi perusteluilla ”Alkusodassa toiminut jalkaväkimiehenä, myöhemmin toiminut kuormasto- ja eläinlääkintäaliupseerina komppaniassa. Tehtävässään on hän osoittanut mieskohtaista urhoollisuutta.” Rajajääkäripataljoona 5:n komentaja everstiluutnantti V. Kivikko ylensi Virtasen kersantiksi 2.11.1944.

Kotiutukset aloitettiin marraskuussa ja kersantti Virtasen vuoro koitti 28.11.1944.

Kotiutuessaan Virtanen oli 27-vuotias, armeijan palveluksessa oli kulunut kaikkiaan n. 5 vuotta; 1 v 6 kk varusmiespalveluksessa ja talvisodassa sekä 3 v 5 kk jatkosodassa.

Vuonna 1968 Virtanen ylennettiin reservin ylikersantiksi.

KANTAKORTTIEN LYHENTEET

Kantakorteissa esiintyy seuraavia lyhenteitä(yhteenvedossa mainittujen lisäksi):

sk.	suojeluskunta
corp.	korpraali
alík.	alíkersantti
pky tai pkv	päiväkäskey
VM II	2. luokan Vapaudenmitali
Mm 41-45	jatkosodan muistomitali

CD-LEVYN SISÄLTÖ

[Osa dokumenteista kuuluu Sotatie-pakettiin, mukana on myös lisävalintoihin liittyviä sekä ilmaiseksi mukaan liitettöjä dokumentteja.]

1938_02_Lappeen_suojeluskunnan_valakirja sisältää Lappeen suojeluskunnan valakirjan. Matti Virtanen vannoi valan 2.2.1938 joka omakätisellä allekirjoituksella vahvistettiin.

1940_02_Jänisjärven_pommitus sisältää 2 dokumenttia liittyen 13.2.1940 Jänisjärven pommitukseen jossa Virtasen eskadronasta kaatui toistakymmentä miestä.

1940_03_kunniamerkin_perustelut sisältää Uudenmaan Rakuunarykmentin esityksen 2. luokan Vapaudenmitalin(Vm 2) myöntämisestä alíkersantti Virtaselle.

1940_03_eskadroonan_päivärahavihko sisältää eskadroonan päivärahavihkon maaliskuulta 1940. Alíkersantti Virtanen on kuitannut allekirjoituksellaan 125 markkaa päivärahoja.

1940_04_Ylipäällikön_päiväkäskey_nro56 sisältää ylipäällikön päiväkäskyn nro 56 huhtikuulta 1940. Päiväkäskestä on mukana sivu 1-4, sivu 8 ja allekirjoitussivu. Sivulla 8 mainitaan Virtanen 2. luokan Vapaudenmitalin(Vm 2) saajana.

[Talvisodassa ja välirauhan aikana kunniamerkin saajien nimet julkaistiin ylipäällikön päiväkäskyissä.]

1941_07_komppanian_sijoitusluettelo sisältää komppania sijoitusluettelon, alíkersantti Virtanen mainitaan III joukkueen panssarintorjuntaryhmän johtajana.

[Kantakorteista ei selviä henkilön sijoitus joukkueetasolla, tieto on erittäin hyödyllinen sotatietä seuratessa koska eri joukkueet saattoivat toimia hyvinkin erillään toisistaan. Varsinkin näin oli konekiväärikomppanioissa jonka joukkueita alistettiin eri kivääri-komppanioille. Joukkueason sijoitus -tiedon etsintä sisältyy Lisävalintaan ”Dokumentit, nimeltä maininnat”].

1941_09_4D_päiväkäskey_nro13 sisältää 4. Divisioonan päiväkäskyn nro 13 syyskuulta 1941. Päiväkäskestä 4. Divisioonan komentaja eversti Viljanen kiittää miehiään.

1941_10_tappioluettelo sisältää komppanian tappioluettelosta kannen ja aukeaman jolla Virtanen mainitaan.

1941_12_Ylipäällikön_kunniamerkkiluettelo sisältää ylipäällikön kunniamerkkiluettelon nro 29 joulukuulta 1941. Luettelosta on mukana kansilehti, sivu 11 ja allekirjoitussivu. Sivulla 11 mainitaan Virtanen 2. luokan Vapaudenmitalin(Vm 2) saajana.

[Jatkosodassa kunniamerkin saajien nimet julkaistiin ylipäällikön kunniamerkkiluetteloissa.]

1943_03_ilmoitus_siirrosta sisältää 3./RajaJP 5:n ilmoituksen Virtasen siirrosta 2. Komppaniaan jonka nk. peiteluku oli 2979.

1943_04_asevelimerkit sisältää asevelimerkkien saatteen.

1943_07_RajaJP5_päiväkäsky_nro7 sisältää Rajajääkäripataljoona 5:n päiväkäskyn nro 7 heinäkuulta 1943. Päiväkäskystä on mukana kansilehti, sivu 2 ja allekirjoitussivu. Päiväkäskyn kansilehdellä on pataljoonan komentajan kiitokset 3.-4.7.1943 tapahtuneen hyökkäyksen torjumisesta. Huomaa myös Virtasen komppanian(nk. peiteluku 2979) tappiot ko. taisteluissa.

1943_11_poikamiesten_lomat sisältää kirjeenvaihtoa poikamiesten lomista.

1943_12_ampumakilpailun_tulokset sisältää joulukuussa 1943 pidetyn ampumakilpailun tulokset, myös Virtanen osallistui kilpailuun.

1943_12_kenttävartion_menetykset sisältää 2 dokumenttia liittyen jouluaattona 1943 tapahtuneeseen kenttävartion menetykseen.

1944_10_kunniamerkin_perustelut sisältää Virtasen 25.10.1944 saaman 2. luokan Vapaudenmitalin(Vm 2) perustelut.

1944_10_ylennyksen_perustelut sisältää Virtasen kersantti-ylennyksen perustelut.

1944_11_RajaJP5_päiväkäsky_nro11 sisältää Rajajääkäripataljoona 5:n päiväkäskyn nro 11 marraskuulta 1944. Sivulla 2 mainitaan Virtasen ylentäminen kersantiksi.

[Tämä kantakortissa mainittu päiväkäsky sisältyy Sotatie-pakettiin.]

1944_11_RjPr_päiväkäsky_nro10 sisältää Rajajääkäriprikaatin päiväkäskyn nro 10 marraskuulta 1944. Päiväkäskystä on mukana kansilehti, sivu 5 ja allekirjoitussivu. Sivulla 5 Virtanen mainitaan 1. luokan Vapaudenmitalin(Vm 1) saajana.

[Tämä kantakortissa mainittu päiväkäsky sisältyy Sotatie-pakettiin.]

Kantakortit_liitteineen sisältää 5 kpl vaakamallisia kaksipuoleisia sotilaskantakortteja ja 2 kpl pystymallisia 4-sivuisia kantakortteja. Vaakamalliset kortit olivat käytössä sotien aikana, pystymalliset kortit otettiin käyttöön vasta sotien jälkeen.

[Kaikki kantakortit kaikkine liitteineen sisältyy Sotatie-pakettiin.]

Suojeluskunnan_henkilökortti sisältää Virtasen henkilökortin Lappeen suojeluskunnasta.

SOTAPÄIVÄKIRJAT KANSALLISARKISTON DIGITAALIARKISTOSSA

Eskadroonan 4./URR ainoa säilynyt sotapäiväkirja

6.10.1939 – 4.2.1940

<http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=1732044>

Taistelukertomus Uudenmaan rakuunarykmentin osallistumisesta Raivolan-Sahakylän etuvartiotaisteluihin ja toiminnasta Kuuterselän viivytysasemassa

30.11.1939 – 2.12.1939

<http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=1732035>

Rykmentin sotapäiväkirjat helmikuulta 1940 puuttuvat

Taistelukertomus Vorojenkiven taistelusta

17.2.1940 – 18.2.1940

<http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=1627999>

Esikuntaeskadroonan sotapäiväkirjat puuttuvat

Ratsuväkiprikaatin sotapäiväkirjat

30.11.1939-5.2.1940

<http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=1739096>

10.2.1940 – 8.3.1940

<http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=1625866>

Ratsuväkiprikaatin taistelukertomus Lavajärven taistelusta

1.3.1940 – 6.3.1940

<http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=1677702>

Rykmentin URR sotapäiväkirja(ainoa säilynyt sotapäiväkirja helmi-maaliskuulta 1940)

8.3.1940 – 11.4.1940

<http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=1569551>

Komppanian(42. RajaJK) sotapäiväkirjat

29.6.1941 – 29.8.1941

<http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=3183316>

30.8.1941 – 31.10.1941

<http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=3183407>

1.11.1941 – 21.1.1942

<http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=3183450>

22.1.1942 – 6.3.1942 (42. RajaJK:sta tuli 3./RajaJP 5 26.2.1942)

<http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=3095557>

26.2.1942 – 8.1.1943

<http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=3095568>

1.1.1943 – 31.12.1943(Virtanen siirtyi pois komppaniasta 12.3.1943)

<http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=3095610>

Komppanian 2./RajaJP 5 sotapäiväkirjat(Virtanen tuli komppaniaan 12.3.1943)

1.1.1943 – 15.10.1943

<http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=3095443>

16.10.1943 – 28.8.1944

<http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=3095486>

29.8.1944 – 25.11.1944

<http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=3095535>

SUOSITELTAVIA LÄHTEITÄ

Tekijä: Pohjanpää, Heikki

Nimeke: Uudenmaan rakuunarykmentti - Uudenmaan rakuunapataljoona 1917-1968.

Julkaistu: Lappeenranta, 1968.

ISBN: -

toim. Sotatieteen laitoksen sotahistorian toimisto

Nimeke: Talvisodan historia, osat 1-4, osan 4 lopussa joukko-osastohakemisto

Koko teoksen ISBN: 951-0-08145-0 (sid.)

Tekijä: Huttunen, Kallas

Nimeke: Rajajääkäripataljoona 5 ja sitä edeltäneet Sissipataljoona 1 sekä Rajajääkärikomppaniat 24 ja 42 sekä 32 : historiikki sotavuosilta 1941-44.

Julkaistu: [Helsinki] : [Rajajääkäripataljoona 5, historiikkitoimikunta], 1991

Painettu/Valmistettu: (Mikkeli : Länsi-Savo)

ISBN: 952-90-2777-X (sid.)

Tekijä: Kärkkäinen, Yrjö

Nimeke: Rajajääkärikomppania sodassa : historiikki yhden perusyksikön taistelujen tiestä sotavuosina 1941-44 / [kirj. Yrjö Kärkkäinen].

Julkaistu:[Hki] : [Puolustushallinto], 1987

Painettu/Valmistettu: (Multiprint)

ISBN: -

Huomautus: kirja kertoo 32. RajaJK:n(myöhemmin 2./RajaJP 5) tarinan

toim. Sotatieteen laitoksen sotahistorian toimisto

Nimeke: Jatkosodan historia, osat 1-6, osan 6 lopussa joukko-osastohakemisto

Koko teoksen ISBN: 951-0-15326-5 (sid.)

Tämä on esimerkki Sukututkimus Propatrian Sotatie-paketista sisältäen myös lisävalintoja. Propatrian kommentit ovat [hakasuluissa]